

szeti kutatását. A 12 munkanap folyamán feltárt 6,6 m² felületű szonda létesítésének célja az volt, hogy megállapítsuk, a tervezett üzletpavilon alapozása során érint-e régészeti jelenségeket, az alapozás tehet-e tönkre régészeti leleteket.

A szondát a geológiai altalaj +10 cm-ig mélyítettük. Az érintett kötött sárga agyagrétegbe vágódó kutatószelevényünk alját a mai felszíntől számítva 365 cm-en értük el. A mélyülés során sem régészeti korú falmaradványt, sem pedig szilárd padlószintet nem találtunk. A feltárt rétegsor azonban kiválóan alkalmas volt az adott terület települési rétegeinek vizsgálatára, illetve szerencsés véletlen folytán lehetőség adódott, hogy a szondában megfigyelt településjelenségeket Savaria déli városrészének településszerkezetében elhelyezhessük. A feltárás legmarkánsabb régészeti jelensége a felszíntől 235 cm mélyen jelentkező, az egykori döngölt sárga agyag járószintre zuhant vesszőerősítésű öntött falazat nagyméretű töredékei voltak. A falazat szerkezete lényegében az auktoroknál említett, Savariában legutóbb a Szily J. u. 19-ben megfigyelt „opus cratitium”-hoz hasonlít, azzal a különbséggel, hogy esetünkben a döngölt agyagot durva szemcséjű kavicssal és kőzúzalékkal kevert – közel beton keménységű – mészhabarccsal helyettesítették.

A ledőlt falazatban lévő egykori vesszőlenyomatok, illetve a dőlésirány alapján megállapíthattuk, hogy a fal egykor nagyjából K–Ny irányban állhatott. A fal rekonstruált vonala alapján szinte teljes biztonsággal állíthatjuk, hogy az egykori épület orientációja a délnyugati városrészben másutt (pl. Fő tér 1–6.) tapasztalt utcaszerkezet, nagyjából É–D-i tájolásához, nem pedig a DNy-i városfal, illetve annak belső oldalán futó utcához igazodott.

Az ásatás végén – a metszetfalakba oldalról belebontva – kívántunk biztos stratigráfiai helyzetű leletekhez jutni. A munka során a K-i metszetfal síkjától befelé kb. 20 cm-rel É–D irányú kőfal falsíkja jelentkezett. A fal iránya megerősítette a leborult öntött fal alapján megállapított épülettájolást. A falat nem bontottuk ki, csak jeleztük irányát.

SOSZTARITS OTTÓ

382. Szombathely, Óperint utca 10.

(Vas megye) Ró

2003. október 8–21. között lezajlott a területen (hrs.: 5690) a beruházást megelőző régészeti feltárás, melynek folyamán a tervezett épület alatti kb. 60 m²-es területet tártuk fel.

A gépi földmunka során a felső (0–1,4 m), kevert feltöltésrétegből hatalmas, mészkőből készült oszlopláb töredéke került elő. A feltárási terület déli részén római kori, csatári kőből forró falazásos technikával készült falszerkezetet találtunk, amely határozott vonallal vágódott az altalaj felső részét képező tömör, szürke agyagba. A tisztítás után kirajzolódott az építmény északi széle, a másik három irányban azonban az ásatási területen

belül nem ért véget, hanem a szomszédos épületek alatt folytatódott. Ez több, mint 5 méteres szélességet és legalább 8 méteres hosszúságot jelent. Értelmezésünk szerint egy épület lemezalapozása került elő.

Az épülettől északra, a szürke agyag fölött tegulatöredékekből készült járószint húzódik, kevés habarcsalapozással. A felső, kevert feltöltésből származik négy darab, márványból készült oszlopfőtöredék és egy pillérfő töredéke.

Kistárgyi leletanyag – eltekintve a feltöltésből származó újkori cseréptörmeléktől és állatcsonttól – nem került elő, ami az épület rövid ideig tartó használatára utal. Ennek ellenére a környék korábbi leleteinek ismeretében az építmény a késő császárkorra (Kr. u. 4–5. sz.) keltezhető.

Hasonló falszerkezetek a Perinttől nyugatra eső területen, a Körmendí út, Nárai út, Dózsa György utca és Óperint utca környékén nagy számban fordulnak elő. Az épület a korábbi kutatások alapján a Perinten túli területen feltételezett tartományi császárkultusz-központ, vagy még inkább a Constantinus-kori katonai alakulat, a lanciarii Savarienses erődjéhez tartozhatott.

Munkatársak: Kiss Róbert régésztechnikus, Krizsán Zsuzsanna régésztechnikus-hallgató.

ILON GÁBOR

383. Szombathely, Pi Mobil Áruház

(Vas megye) R

A beépítésre kerülő területen (hrs.: 1695/23) 2003. március 17–30. között elvégeztük a megelőző régészeti feltárást, amelynek során 1026 m²-t kutattunk meg.

Az ásatással egy újabb szakaszon sikerült tisztázni a 2000. év óta folyamatosan kutatott kora rézkori (lengyeli kultúra III.) település szélét, illetve ennek pontos kiterjedését. Miután korábban ezen a telken is komolyabb (kb. 30–40 cm) mélységű humuszolást végeztek, alapárkos házat nem, csupán az ennek közelségére és a lakottságra utaló gödröket (ezek alját) tárhattuk fel, nem nagy mennyiségű leletanyaggal (elsősorban kerámia, valamint paticsötredékek).

A települést DDK-ról határoló állóvízre (mocsár), időszakos elöntésre utaló szürke agyagos iszapréteget a felület D-i részén (az AGIP benzinkút felé) megfigyeltük, s ennek jelentkezésével párhuzamosan a településjelenségek meg is szűntek.

ILON GÁBOR

384. Tamási, Szentmártoni-dűlő

(Tolna megye) Á, Kk

2003. május 18-án terepbejárást végeztem a 18–19. századi forrásokban is említett középkori falu- és templomhelyen, ahol korábban már többször is jártam. Az elpusztult település helye Tamásitól É-ra, a Cseréngáti-patakon levő halastótól Ny-ra, a patakra merőlegesen futó földesúttól É-ra, a patakra lejtő É–D-i irányú lapos